

OBJAVLJENO ČETVRTO ALTERNATIVNO IZVJEŠĆE O NAPRETKU BiH

OCJENA SITUACIJE U BiH

NEVLADINE UDRUGE PROZIVAJU

EUROPSKU KOMISIJU

U izvješću se kroz komparativnu analizu utvrđuju podudarnosti, ali i razilaženja u odnosu na službeno izvješće Europske komisije te se u više navrata proziva Europska komisija budući da ista, prema objašnjenju nevladinih udruga, propušta ukazati na neke ključne nepravilnosti u ponašanju političkih aktera u BiH, kako stranaka, tako i organa vlasti

• Piše: D. Pušić
• dogadjaji@dnevni-list.ba

Već četvrti put za redom skupina nevladinih organizacija koje su organizirane u inicijativu za monitoring europskih integracija iz BiH objavljuje alternativno izvješće o napretku BiH, a ovogodišnje pokriva razdoblje od ljeta 2015. do ljeta ove godine.

Nespornost

U njemu se kroz komparativnu analizu utvrđuju podudarnosti, ali i razilaženja u odnosu na službeno izvješće Europske komisije te se u više navrata proziva Europska komisija budući da ista, prema objašnjenju nevladinih udruga, propušta ukazati na neke ključne nepravilnosti u ponašanju političkih aktera u BiH, kako stranaka, tako i organa vlasti poput parlamenata i Vlada. Drugim riječima ove udruge pokušavaju dokazati da Europa prešućuje određene negativnosti kada je u pitanju politička i društvena situacija u BiH.

I dalje se pokazuje nespornost EK da eksplicitno ukazuje na političke aktere odgovorne za nezakonito i/ili nedemokratsko ponašanje, kao i tendencija da se ne upušta u komentiranje brojnih izrazito problematičnih događaja, koja su imala destabilizirajući efekt na prilike u BiH, poput održavanja referendumima i "kontramitinga" vlasti u RS, otvorenih pritisa na pravosuđe od strane političkih aktera iz oba entiteta, pokušaje usvajanja legislativne referenduma i se unazadila razina zaštite ljudskih prava u BiH i sl, upozorava se u izvješću.

Također, nevladine udruge smatraju kako je primjetan nedostatak volje da se prepoznaju i imenuju problemi koji

se pojavljuju u implementaciji Reformske agende, koji proizlaze iz politizacije i opstrukcije ovih procesa, te se ogledaju u izuzetno netransparentnom radu institucija. Kroz nekoliko poglavlja udruge navode i primjere u kojima je u većoj ili manjoj mjeri izraženo razilaženje s ocjenama Europske komisije.

Tako primjerice podsjećaju kako Europska komisija konstatira da nije bilo napretka u provedbi presude Sejdić-Finci, Zornić kao i u slučaju Pilav. U alternativnom izvješću pak navedeno je kako Vijeće ministara, nakon što je prošle godine usvojilo Akcijski plan za provedbu odluka ECHR u ovim slučajevima, u protekloj godini nije imalo nikakvih daljnjih aktivnosti na implementaciji ovih odluka, a to je nešto na što se Europska komisija ne osvrće. Udruge su pak propustile naglasiti kako se u kontekstu ustavnih promjena treba raditi i na rješavanju ravnopravnosti cijelom jednog naroda-u ovom slučaju hrvatskog.

Usvajanje zakona

Dok Europska komisija naglašava poboljšanu međusobnu suradnju parlamenata, te konstatira da je postignut napredak u usvajanju legislative kojom se ispunjavaju prioriteti proistekli iz Reformske agende, udruge smatraju kako je na sceni sve učestalija praksa usvajanja ključnih zakona u hitnoj proceduri i narušavanja demokratskih procesa od strane legislativnih tijela, a ovi uključujući su uglavnom ignorirani u izvješću Europske komisije.

Kada je u pitanju Reformska agenda Europska komisija je pozitivno ocijenila kontinuitet u radu kao i učinkovitu suradnju državnog i entitetskih razina na njenom ispunjavanju, usvajanje Akcijskog plana za

provedbu kao i dokumenata u skladu s prioritetima. Međutim, udruge navode kako su u potpunosti izostali brojni problemi.

Podsjećaju na situaciju oko mehanizma koordinacije gdje postoji zbrka oko toga kada je isti uopće usvojen, pa tako ističu da je u izvješću konstatirano kako je mehanizam usvojen u kolovozu, dok je postupak usvajanja odluke o mehanizmu iz siječnja potpuno zanemaran.

- Ovakav pristup je posebno problematičan s obzirom na činjenicu da je aplikacija BiH za članstvo u EU predana u veljači 2016. godine, kada je konstatirano da su uvjeti za predaju aplikacije ispunjeni, uključujući i navodno usvajanje mehanizma koordinacije, naglasile su udruge.

Referendum i popis

U kontekstu referenduma u RS-u upozoravaju kako je izvješće Europske komisije objavljeno nakon održavanja referenduma, ali je, kako kažu, u potpunosti "ignorirana politička kriza koju je izazvao u državi, pa i regiji".

Kao i u prošlogodišnjem izvješću, Europska komisija ni ovog puta nije uzela u obzir, ističu udruge, ključne Alternativnog izvješća koji se odnose na probleme povratnika/ca koji proizlaze iz novih zakonskih odredaba kojima se regulira prijava boravišta, registracija za izbore, javna služba, te imovinska pitanja. Isti je slučaj i sa pravima djece povratnika/ca u obrazovnom sustavu, kao i sa potencijalnim posljedicama (ne)priznavanja popisa

stanovništva u Republici Srpskoj. Osvrnuvši se pak na popis, udruge u svojem izvješću konstatiraju kako je Europska komisija nastavila ignorirati "evidentne probleme sa provođenjem i objavljivanjem rezultata popisa provedenog 2013. godine"

- Izvješće Europske komisije je, pak, obuhvatilo i razdoblje nakon objavljivanja popisnih rezultata, ali je i pored toga ignorirana činjenica da Republika Srpska i dalje odbija priznati objavljene rezultate popisa kao legitiman, te da su organi vlasti u ovom entitetu više puta najavili da će objaviti i koristiti vlastite rezultate, različite od onih koje je potvrdila Agencija za statistiku BiH, upozorava se u alternativnom izvješću.

Zakon o žrtvama torture

U oba izvješća se ukazuje na situaciju u kojoj nisu usvojeni državni Zakon o žrtvama torture i državna Strategija tranzicijske pravde, te da postojeća Državna strategija za rad na predmetima ratnih zločina nije implementirana u predviđenom roku. No, udruge dodaju kako se izvješće Europske komisije, za razliku od alternativnog izvješća, ne osvrće na problem žrtava torture koje su često primorane da same plaćaju sudske troškove u procesima koje su pokrenule, te da ne postoji program reparacije.

